

מסורת הש"ס

- א) לקמן טז. תורה ה.
- ב) רש"י טז.
- ג) וינתן לו אביו ונתנה לו.
- ד) וישלח יג. פסחים מא.
- ה) לקמן טז. חולין קמח.
- ו) ויבשרים וי.
- ז) טז. נחמן כן. כן נבנו.
- ח) ואלא המקדש לא תבא וכן ביבוא הימנים.
- ט) המלכות מלכות לא תעשה מלוא פיר' ללא ימרה וינתן חוץ מלוא פסח.
- י) ד"ה טז. הנה למחוק.
- יא) וינתן חוץ מלוא פסח ד"ה הנח.

תורה אור השלם

1. אז עת בני ישראל וינתן מן המצות כל פיר' וכל שטא ברבוי ה ב.
2. מוכר עד נקבה תשלחו אל מחוץ למחנה שיהיה להם יממא את מוציאם אשר אני שכן בתוכם.
3. ויבשר אתו מן כסף ונתנו לאביו ונתנה לו הוציא שם רע על בתולת ישראל ולו תהיה לאשה ולא יוכל לשלחה כל ימיו.
4. ויבשרים כב יט.

גליון הש"ס

י"ב ד"ה אביו ונתנה לו קשה ד"ה יממה ק"ב וי"ג ט"ז חוץ מלוא פסח וי"ד חוץ מלוא פסח.

הגרות הב"ח

א) גמרא נחמן גמרא מביא (ז' קכ"ו וכו') אלף אבר רבא תלמי' ויג' פיר' אי בקרו איכא למיפק מה למולא שם רע שכן לא עשה מעשה אי מפרקין אלף אבר למפרק (ג) רובא ד' אבר רבא דעשה שיהיה שם רע הוא דהא (ד) ד"ה הנהא וכן קיימו ולא קיימו מלי איכא למימרי.

מוסף רש"י

כל ימיו בעמוד והחזיר דהא כל ימי קרא יתירא נשלה ואם שנה לא יבא נשלה על ימי, שרי טפי אמו להחריה ואי טוקא על שלוחו שנתן המנוע עשה של עמוד והחזיר גמרא ז. ללא דחסימה. שהא כבוד מלכות שנתן ויטרי' ז.

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

טו.

עין משפט
גר מצוה

כב א מ"י פ"ח מ"ח עברי ה"ל ו פמ עשין זו טושי"ע א"ש"ע פ"ק קמו עסקי :

רבינו חננאל

בנו וישלחו מן המחנה אל מחוץ למחנה שלוחים ולא יטמאו את מחנייהם ויהי לא תעשה ולוקין עליו. וקשיא ליה לר' יוחנן אי הכי אמאי צריא אונס שגריש אמ ישראל הוא מחזיר ואינו לוקא אם כהן הוא לוקא ואינו מחזיר ישראל מחזיר ואינו לוקא אמאי אינו לוקא לא תעשה שקדמו עשה הוא שגמיר ולי תהיה לאשה תחת אביו ענה לא יוכל שלחה כל ימיו. וכן עולא לפרקי כי זה לא תעשה שניתק לעשה הוא דהא ולי תהיה לאשה דכתב באונס אינו צריך לפני דגמר ממוציא שם רע אלא לאחריו הוא דאמאי שאם יגריש חזרו ויקחנה ולי תהיה לאשה לפרקי דהא אונס ממוציא שם רע לא גמר דאיכא למיפק כו. אלא לא הוה צריך למכתב ולי תהיה לוקא.

תנינא הבא פקדש שפא. לוקה משום דלא הוה ללא הניתק לעשה לפי שקדמו עשה ללא וא"ת דלמא שאני התם דאיכא תרי לאוי ולא יעמאו מחנייהם ויולא יעמאו מקדשי ולא אמי חד עשה ועקר תרי לאוין דהכי משנינן בתמורה (דף ד': ושם) גבי המר ימיר דמשום הכי לא הוה ללא הניתק לעשה משום דאיכא תרי לאוין ולא עקר חד עשה תרי לאוין וי"ל דלא דמי דשאני התם דתרי לאוין סמוכין להדדי לא יחליפו ולא ימיר אותו אצל הכא דלין סמוכים אזי אימא דלא קדמו עשה הוה ניתק ו:

אם כהן הוא צוקה ואינו מחזיר. וליכא למימר * דלמי עשה דמי לא תעשה וי' ועשה שאינו שזה בכל דהא אזי אמרה לא צניעא ליה ליכא עשה כלל: ב"ז יטיו בעמוד והחזיר קא. פירש בקונטרס דקאי אלף ויכל לשלחה כל ימיו עולם שלא יהא כל ימיו וכפי עשרה יוספין (קדושין דף ע"ג.) פירש דקאי אלו תהיה לאשה דלעיל דהכי קאמר תהיה לאשה כל ימיו כלומר של ימיו הוא עלו תהיה לאשה נעמוד והחזיר:

הניחא צמאן דתני בבבלי ויא בבבלי. פירש בקונטרס דקאי לשינוא דרנא דכל ימיו נעמוד והחזיר ויש לו תקנה בהחזרה שאין מנטל העשה אלף אם כן הדירה דאו אינו יכול לומר דתיין אשכנח אלף למאן דתני קיימו (ג) מלי איכא למימר כבולי שזעמחא פירש הקונטרס דקיימו היינו בשמזריון אותו ב"ד לקיים העשה הוא מקיימו וקשה דאם כן מלי פריך דלמאן דאמר קיימו ולא קיימו אינו כל ימיו נעמוד והחזיר הא שפיר משכתה לה דהוי נעמוד והחזיר כל כמה דלא בא לב"ד לך נראה דלא מיקא קיימו אלף

בכל וחומר אי כמה מצינו איכא למיפק רע שכן לא עשה מעשה אלא אמר רבא א"ר רבין א"ר יוחנן כל ימיו בעמוד והחזיר א"ל רב פפא רבא והא לא דמי לאויה (י) ללאו דחסימה א"ל משום דכתב ביה רחמנא עשה ויתירא מגרע גרע אי הכי לאו שניתק לעשה נמי לימא משום דכתב ביה רחמנא עשה ויתירא מגרע גרע אי הכי לאו שניתק לעשה נמי לימא דאמר רבינו אלא ביטלו ולא ביטלו אלא למאן דאמר קיימו ולא קיימו מאי איכא למימר מדי

אמרו לו. אחרים שמעוהו משמו ולא אמרו לו אמרת דבר זה: **אמר להם לא.** חזר בו: **כפיכא ופנינא.** מלינו כבוד לא תעשה שקדמו עשה ותנין עליה דלוקין ולא קני ליה בקיום העשה: **פנינא הכא אל המקדש עמא.** קא חשיב ליה כאלו הן הלוקין: **משום דקשיא ליה אונס.** נערה כבולה דאשכחן ביה לא תעשה שקדמו עשה דמבי (נדבשים כג) ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה ומניח עליה שיקיים את העשה אם גירשה ויחזירה ויפטור אלמא לאו שניתק לעשה חשיב ליה: **אם ישראל הוא.** שיכול לקיים העשה ויחזירה מחזיר ואינו לוקא: **ואם כהן הוא.** שאסור בגרושה לוקא ואינו מחזיר: **ואמאי.** אם ישראל לדרבי יוחנן הא לא תעשה שקדמו עשה הוא: **אמר עולא.** האי לאו שניתק לעשה הוא דלא לאו לנתוקי לאוי אתא האי עשה לא הוה מעטרין למכתביה דאי נתחלו ולומר שישאנה לא יאמר לו תהיה לאשה ונגמר ממוציא שם רע דמבי ביה נמי ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה: **אם אינו ענין.** לפני הגירושין ולומר שישאנה תנהו ענין לאחר הגירושין לומר ששם שלחה ויחזרה ותהיה לו לאשה ויפטור מן הלוא: **ואמאי.** הא אינטרין למיכתביה וישנו ענין לפניו דאי לא כתביה אונס ממוציא שם רע לא גמר דלאא אמינא מהו למנוציא שם רע דין הוא שיקנסה לנטקה סן לוקה ומשלם בתחלתו כדמבי ויטרו אותו וענשו אותו ואמרינן כדמכות (דף טז.) ויטרו לו מלקות: **מה אונס שאינו לוקה.** כדמלתו אמר רחמנא לו תהיה לאשה מוציא שם רע לא כל שכן: **ואם אינו ענין לפניו.** שהרי נעמלו כבוד כן מנהו ענין לכתוב: **שהרי אונס הוא.** שכבר קידשה ונשאה: **ונגמר מיניה.** דכי היכי דמוציא שם רע לא לך גירושין א"ל החזיר אונס נמי לא לך: **אי בקרו.** מה מוציא שם רע שלוקה ומשלם בתחלתו אינו לוקה גירושין אונס לא כל שכן: **אלא אמר רבא.** הא דמינא באונס מחזיר ואינו לוקה טעמא משום דעל כדכחך לאו שניתק לעשה הוא דאמר קרא (י) כל ימיו לא הוה ליה למיכתב אלף לא יוכל לשלחה מאי כל ימיו הכי קאמר לא תהא

נשלויה כל ימיו אלף יחזירה ועל העשה אתר העבדה הלוא: **והא לא דמי לאויה.** מה שנתק מלקות (י) מיגרע גרע. בתמיהה: **ההוא לנסוקי לאויה אפא.** עשה שאינו מתקיים אלף לאחר עבדת הלוא למאן את הלוא מנועש מלקות הוא בא: **הניחא למאן דתני בעלו ולא בעלו אלף למאן דתני קיימו ולא קיימו מלי איכא למימר.** הא דאמרת כל ימיו נעמוד והחזיר קאי עשיתו לאו שניתק לעשה והחזרת לו ומן לקיים העשה כל ימיו ולדכריך הא דתניא מחזיר ואינו לוקה לעולם נטל את העשה פטור שהלאו תלוי בניטול העשה ואינו נגמר עד שינטל את העשה צדיים ניטול עולם שלא יוכל להתקיים עוד איכא למימר כל ימיו יש לו תקנה בחזרה שאין מנטל את העשה אלף א"כ מדירה שלא התנה ממנו נדר שאין לו הפרה דלקמן אלף למאן דתני קיים את העשה פטור לא קיימו חייב שהעשה מיקומו של לאו הוא און הלוא תלוי בניטול העשה שצבר הלוא נגמר אכל העשה נתן לעקר המלקות ולכשיבא לנית דין או קיים העשה ויפטור אז ילקה ליכא למימר כל ימיו נעמוד והחזיר קאי כדקאמרת שאם לא יחזירה מדי כשיבא לב"ד ילקוהו דהא ליכא למימר יקיים לאחר זמן דא"כ לא קיים הכי דמי לעולם הוא יכול לומר אי מקיים: **מדי**

א) גירסה רבנו כל המוציא להיך גמירות רש"י וי' רמב"ן ויטעב"א: ב) כ"ג ב"ה בערך ערך קם אלף נראה לכוונה דרש"י וי' ואלף אלף היה א"ל הטרור. וי' רמב"ם ב"ה המשה והחזירו שמתים דאיכא גימיה אם לא ניטל דרש"י ק' מחילא ע"ז: